

POL-30 Heikkinen-Hindrén Janna(UM)

13.06.2017

PYYDETÄÄN VAITELIAISUUTTA
Vaiteliaisuuspyyntö, kunnes asiasta
neuvoston päätös.
Neuvoston päätös asiasta tehty 20.6.,
vaiteliaisuuspyyntö päättynyt.

Asia

**EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EUCAP Sahel Mali -
siviilikriisinhallintaoperaation mandaatin muuttaminen ja neuvotteluvaltuuksien
antaminen korkealle edustajalle aloittaa neuvottelut Malin tasavallan kanssa
operaation statusta koskevasta sopimuksesta**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan unioni päätti 15.4.2014 koulutukseen ja neuvonantoon keskittyvän EUCAP Sahel Mali -siviilikriisinhallintaoperaation perustamisesta Maliin. Operaatio käynnistyi 15.1.2015 ja sen nykyinen mandaatti ulottuu 14.1.2019 asti.

Ulkoasiainneuvosto päätti 15.5.2017 Sahelin alueen YTPP-operaatioiden alueellistamistoimista, joilla vahvistetaan EU:n tukea Sahelin alueen, erityisesti G5-maiden (Burkina Faso, Mali, Mauritania, Niger ja Tshad) alueelliselle yhteistyölle. Uusista tukitoimista vastaa EUCAP Sahel Mali -operaation yhteyteen sijoitettava koordinaatiosolu.

Alueellistamistoimiin liittyvä EUCAP Sahel Mali -operaation mandaatin päivitys on parhaillaan neuvoston käsittelyssä. Neuvoston päätös on tarkoitus hyväksyä kesäkuun aikana.

EU:n korkea edustaja on pyytänyt valtuuksia aloittaa neuvottelut Malin tasavallan kanssa EUCAP Sahel Malin statusta koskevasta sopimuksesta (Status of Mission Agreement, SOMA). Muodollisella sopimuksella korvataan vuonna 2014 laadittu kirjeenvaihto. Neuvoston on määrä päättää valtuuksien antamisesta kesäkuun aikana.

Suomen kanta

Suomi tukee operaation mandaatin muuttamista kattamaan tukitoimet Sahelin alueen maiden yhteistyön tiivistämiselle.

Suomi tukee EU:n toimia Sahelin alueella ja pitää tärkeänä tuen vahvistamista alueen maiden rajat ylittävälle yhteistyölle. Sahelin alueen turvallisuushaasteet kuten terrorismi, kansainvälinen rikollisuus ja ihmissalakuljetus koskettavat kaikkia alueen maita ja ongelmiin on myös vastattava alueellisesti.

Tuen vahvistamisessa on tärkeää varmistaa koordinaatio ja välttää päällekkäisyyksiä sekä EU:n olemassa olevien YTPP- ja muiden tukitoimien välillä että muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa.

YTPP-operaatioiden henkilöstön turvallisuuden varmistaminen on keskeistä Malin heikentyneessä turvallisuustilanteessa. Suomi pitää tärkeänä, että EUCAP Sahel Mali -operaation asemaa määrittävä sopimus päivitetään vastaamaan nykyistä turvallisuustilannetta. Tuemme neuvotteluvaltuuksien antamista korkealle edustajalle nykyisen sopimuskirjeenvaihdon korvaamiseksi muodollisella sopimuksella.

Suomalaisia asiantuntijoita työskentelee kaikissa kolmessa Sahelin alueen EU-operaatiossa (EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger ja EUTM Mali).

Pääasiallinen sisältö

EU:lla on Sahelin alueella kaksi siviilikriisinhallintaoperaatiota, EUCAP Sahel Niger ja EUCAP Sahel Mali, ja yksi sotilaallinen koulutusoperaatio, EUTM Mali. EUCAP Sahel Mali -operaation tavoitteena on tukea Malin sisäisen turvallisuuden toimijoiden uudistamista ja kapasiteetin vahvistamista. EUCAP Sahel Niger operaatio tukee Nigerin sisäisen turvallisuuden toimijoita taistelussa terrorismia ja järjestäytyntä rikollisuutta vastaan. EUTM Mali kouluttaa Malin asevoimia ja neuvoo niiden rakenteiden uudistamisessa.

YTPP-toimien alueellistamisella tuetaan Sahelin alueen rajat ylittävää yhteistyötä, alueellisten yhteistyörakenteiden vahvistamista ja alueen maiden kansallisten kapasiteettien vahvistamista. Pääpaino on G5-maiden (Burkina Faso, Mali, Mauritania, Niger ja Tshad) turvallisuusalan yhteistyön tukemisessa. Tuen toimeenpanoa varten perustetaan EUCAP Sahel Mali -operaation yhteyteen alueellinen koordinaatiosolu (Regional Coordination Cell), jonka tehtävänä on kerätä tietoa ja luoda tilannekuva G5-maiden turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvistä tarpeista. Tarvekartoituksen perusteella laaditaan alueellinen YTPP-toimintasuunnitelma. Solu tukee osaltaan myös käynnissä olevien YTPP-operaatioiden koulutustoimia.

Koordinaatiosolu integroidaan EUCAP Sahel Mali -operaation yhteyteen. Maksimissaan 15 henkeä käsittävään yksikköön kuuluu seitsemän G5-maiden EU-delegaatioihin (pois lukien Malin EU-delegaatio) sijoitettua turvallisuus- ja puolustusasiantuntijaa. Rekrytoinnit tehtäviin ovat käynnissä. Koordinaatiosolu toimii EU:n siviilioperaatiokomentajan alaisuudessa, eikä aiheuta muutoksia EUCAP Sahel Malin muihin tehtäviin. Solun perustaminen vaatii kuitenkin operaatiosuunnitelman ja neuvoston päätöksen päivityksen. Tarkistetussa operaatiosuunnitelmassa keskeiset lisäykset liittyvät solun tehtäviin ja komentoketjuun. Uudet toiminnot voidaan toteuttaa hyväksytyn rahoitussuunnitelman puitteissa.

EUCAP Sahel Mali -operaation statuksesta (mm. lähetettyjen asiantuntijoiden oikeudellinen asema) on sovittu kirjeenvaihdolla EU:n ja Malin tasavallan kesken lokakuussa 2014. Nykyinen sopimus on sidottu EUTM Mali -sotilasoperaation statussopimukseen, mikä on johtanut käytännön ongelmiin paikan päällä. Lisäksi Malin turvallisuustilanteen heikentyminen vaatii muutoksia operaation turvallisuutta koskeviin järjestelyihin. Tästä johtuen korkea edustaja esittää neuvostolle, että hänet valtuutettaisiin artiklojen 37 (SEU) ja 218 (SEUT) mukaisesti aloittamaan neuvottelut Malin tasavallan kanssa kirjeenvaihdon korvaamiseksi mahdollisella operaation asemaa koskevalla sopimuksella (SOMA). Alustavissa keskusteluissa Malin viranomaiset ovat ilmaisseet suhtautuvansa myönteisesti sopimuksen muuttamiseen.

Suomella on tällä hetkellä yksi lähetetty asiantuntija kummassakin EU:n siviilikriisinhallintaoperaatiossa ja kaksi sotilasta EUTM Mali -operaatiossa. Lisäksi EUCAP Sahel Niger -operaation päällikkönä toimii suomalainen asiantuntija. YK:n Malin MINUSMA-operaatiossa toimii tällä hetkellä kuusi suomalaista sotilasta ja yhdeksän siviiliasiantuntijaa.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ulkoasiainsihteri Outi Isotalo / UM / POL-10, puhelin 0295 351 748
Lähetystöneuvos Leena Pylvänäinen / UM / POL-10, puhelin 0295 351 323

EUTORI-tunnus

EU/2017/0866 , EU/2017/1003

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
